

**ภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
องค์การบริหารส่วนตำบลลานตากฟ้า อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม**
**LEADERSHIP AFFECTING TO THE EFFECTIVENESS OF THE CHILD DEVELOPMENT
CENTER UNDER LANTAKFA SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION,
NAKHON CHAI SI DISTRICT, NAKHON PATHOM PROVINCE**

นงลักษณ์ ศรีอนันต์¹

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลลานตากฟ้า อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คือ ประชาชน จำนวน 254 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการศึกษา ภาวะผู้นำของผู้บริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การมองการณ์ไกล หลักในการทำงาน การมีหลักการ หลักการปกครอง การบริหารคน ความมุ่งประสงค์ การวางแผน ความจำเป็นพื้นฐาน ความยืดหยุ่น และลำดับสุดท้าย คือ ความรักองค์กร ประสิทธิภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน เรียงจากมากไปหา

น้อย คือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ด้านบุคลากร ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และลำดับสุดท้าย คือ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ภาวะผู้นำส่งผลต่อประสิทธิภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีประสิทธิภาพในการทำงานร้อยละ 8.0

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ ประสิทธิภาพ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลลานตากฟ้า

Abstract

The purpose of this study was to study the leadership level of the child development center under Lantakfa Subdistrict Administrative Organization, Nakhon Chai Si district, Nakhon Pathom province.

Samples were people living in Lantakfa district who were involved and co-developed

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยทองสุข

the Child Development Center. The instrument used in this study was a questionnaire.

The results revealed that the major respondents were females, having ages between 31-40 years old, and having the background of education under bachelor degree, were employees of private companies and were people in Lantakfa Subdistrict. Leadership of the Child Development Center Lantakfa Subdistrict Administration Organization Nakhon Chaisri District in overall was at a high level. The performance of the Child Development Center of Lantakfa subdistrict, Nakhon Chaisri District in overall was at a high level. Testing the relationship between leadership and the effectiveness of the child development center. Lantakfa Subdistrict Administration Organization Nakhon Chaisri District It has been found that leadership in distance learning has a positive effect on the effectiveness of the child development center. Lantakfa Subdistrict Administration Organization Nakhon Chaisri District Management of child development center. The statistical significance was 0.05. The high correlation coefficient (r) is .791. Primary leadership in work affects the effectiveness of the child development center. Lantakfa Subdistrict Administration Organization Nakhon Chaisri

District Personnel at the 0.05 level of significance in the same direction. The high correlation coefficient (r) is .761. Leadership in planning affects the effectiveness of the child development center. Lantakfa Subdistrict Administration Organization Nakhon Chaisri District Management of child development center. At the .05 level, 0.05 in the same direction. The high correlation coefficient (r) was .771. Leadership in people management affected the effectiveness of the child development center. Lantakfa Subdistrict Administration Organization Nakhon Chaisri District Personnel at the 0.05 level of significance in the same direction. The high correlation coefficient (r) was .712. An analysis of the effect of leadership on the performance of the child development center. Lantakfa Subdistrict Administration Organization Nakhon Chaisri District In conclusion, leadership influences the efficiency of the child development center. Lantakfa Subdistrict Administration Organization Nakhon Chaisri District Nakhon Pathom

Keywords: Leadership, Effectiveness, The child development center, Lantakfa Subdistrict Administrative Organization

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาวะผู้นำมีความสำคัญต่อการปรับกระบวนการทำงาน เพื่อให้บรรลุประสิทธิผลขององค์กรแล้ว ผู้บริหารยังต้องให้ความสนใจต่อบุคลากรในองค์กรด้วย ภาวะผู้นำนั้นเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้นำในการที่จะนำพา องค์กรให้ประสบความสำเร็จได้ ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำในการบริหารจัดการ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ ถือเป็นหน้าที่ของผู้ที่จะต้องให้ความมั่นใจ เพื่อการยอมรับ ของคนในองค์กร อันจะนำไปสู่ความไม่ไว้วางใจระหว่างกัน ผู้นำจะต้องมุ่งเน้นเรื่องของการสื่อสารความใฝ่ใจความชัดเจน และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การสื่อสารที่ดีนั้นถือว่าเป็นรากฐานที่สำคัญยิ่งในการสร้างพันธสัญญา (commitment) และทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกัน (cooperation) ในที่สุด (ระวีวัฒน์ แก้วจงประสิทธิ์, 2560: 1) ในการบริหาร องค์กรของผู้บริหาร ย่อมต้องเผชิญความรุนแรง และความรวดเร็วทั้งกระแสการแข่งขัน และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ดังนั้น จึงต้องอาศัยศักยภาพของตนเองและทีมงานร่วมกัน รวมความมีระบบที่ต้องดำเนินไป ให้เกิดสิ่งที่ถูกต้องตลอดเวลา ความสำเร็จจะเกิดขึ้นได้ โดยระบบที่ถูกต้องของแต่ละองค์กรนั้น ก็จะอยู่บนพื้นฐานของวิสัยทัศน์ (vision) วิสัยทัศน์ของผู้บริหาร การกำหนดทิศทางในการดำเนินกลยุทธ์และตั้งอยู่บนพื้นฐานของค่านิยม (value) การทบทวนทิศทางขององค์กร และการติดตามผลการดำเนินงาน การสื่อสารในองค์กรเพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างพนักงานกับผู้บริหารหรือระหว่างหน่วยงานต่างๆ ระบบการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่มุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากรในองค์กร การส่งเสริมการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของพนักงาน ตลอดจนความรับผิดชอบ

ต่อสังคม และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม องค์กรความผันผวนในโลกยุคปัจจุบัน เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วมาก จึงเป็นการยากที่มนุษย์จะสามารถคาดเหตุการณ์ล่วงหน้า และควบคุมสิ่งที่เกิดขึ้นในองค์กรของตนได้ ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลกระทบต่อและก่อให้เกิดความจำเป็น ต้องเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการบริหารจัดการองค์กรและบทบาทภาวะผู้นำไปสู่มุมมองแบบใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะที่เกิดขึ้น ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการสำคัญที่ผู้นำช่วยสร้างความชัดเจนแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาให้มองเห็นภาพความเป็นจริงแก่ องค์กร แก่ผู้อื่น ให้ช่วยมองเห็นทิศทางและ จุดมุ่งหมายชัดเจนภายใต้ภาวะการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลก (ระวีวัฒน์ แก้วจงประสิทธิ์, 2560: 1) โดยการที่องค์กรจะบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งใจไว้ได้นั้นจะต้องบริหารโดยให้ทุกคนมีส่วนร่วม ยึดหลักการทำงานร่วมกัน มีการสร้างการทำงานเป็นทีม โดยเน้นให้ทุกคนเห็นความสำคัญของกระบวนการทำงานเป็นทีม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการทำงานเป็นทีมเป็นรูปแบบหนึ่งของระบบองค์กร และการทำงานสมัยใหม่ ที่ผู้บริหารขององค์กร นิยมนำมาใช้เพื่อปรับโครงสร้างการบริหารและการดำเนินการให้มีความแบนราบ (Flat Organization) และลดลำดับชั้น (Delaying) ในการจัดการให้น้อยลง ทำให้องค์กรสามารถตัดสินใจ แก้ไขปัญหา และตอบสนองต่อสภาพ แวดล้อมได้อย่างรวดเร็ว (ณัฐพันธ์ เขจรนันท์, 2545: 12)

ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ และมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการศึกษาในปัจจุบันเพราะการจัดการศึกษาต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ประกอบกับประสิทธิภาพเป็น

ตัวตัดสินขั้นสุดท้ายว่าการบริหารสถานศึกษานั้นๆ ประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของสถานศึกษาเป็นสำคัญ จากข้อมูลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ผ่านมา พบว่า ยังมีปัญหาหลายประการ เช่น ไม่มีความพร้อมทั้งทางด้านบุคลากร งบประมาณอาคารสถานที่ และข้อจำกัดอื่นๆ ในด้านการบริหารจัดการด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ซึ่งไม่ได้คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะส่งผลให้เด็กมีระดับพัฒนาการที่ล่าช้ารวมถึงเข้าวัยปัญหาที่มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กที่อยู่ในชนบท จากผลสำรวจประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัยไทยหลายครั้งที่ผ่านมา สรุปได้ว่าประมาณ 1 ใน 5 ของเด็กในช่วงอายุ 3-5 ปีแรก จะมีระดับพัฒนาการที่สงสัยล่าช้าหรือค่อนข้างล่าช้า มีระดับสติปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์ และนอกจากนี้ยังพบว่าพัฒนาการด้านอารมณ์และสังคมของเด็กไทยจะอ่อนด้านสมาธิ อดทน และความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งความสามารถในด้านอารมณ์และสังคมนั้นจะมีผลต่อการเรียนรู้ในโรงเรียนและผลสัมฤทธิ์ในการเรียน และความสำเร็จของชีวิตในอนาคต (หนังสือพิมพ์เดลินิวส์, 2551: 8) ประกอบกับข้อมูลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อันเนื่องจากการจัดการศึกษาตามนโยบายการถ่ายโอนการจัดการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่าการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังมีปัญหาการดำเนินงานการ

จัดการศึกษา เช่น ปัญหาด้านอาคารสถานที่ในการจัด การศึกษา ยังไม่มีสถานที่ที่เป็นของตนเอง ความรู้ความเข้าใจในนโยบายการจัดการศึกษาของผู้เกี่ยวข้อง บุคลากรในการทำงานขาดความพร้อม สื่อและวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอขาดความร่วมมือและความสนใจของชุมชน และงบประมาณในการจัดการไม่เพียงพออีกทั้งเนื่องจากความแตกต่างของสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ และนโยบายของคณะกรรมการบริหาร แต่ละแห่งอาจส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่แตกต่างกัน (ประเสริฐ บุญมี, 2554: 2)

อย่างไรก็ตาม ภาวะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่มีผลต่อประสิทธิภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตลอดทั้งเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติงาน ซึ่งต้องมีความสามารถและคุณลักษณะของผู้นำที่มีส่วนสัมพันธ์กับการดำเนินงานและเป้าหมายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ต้องทำให้การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านต่าง ๆ มีประสิทธิภาพ หากผู้บริหารขาดภาวะผู้นำในการมอบหมายงาน การกำกับดูแลให้เป็นไปตามเป้าหมาย ขาดการเอาใจใส่ดูแล คำนึงถึงความต้องการและความแตกต่างระหว่างบุคคล มีการแนะนำและการมอบหมายงาน ไม่มีความยืดหยุ่นเปิดกว้างให้ทุกคนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ ซึ่งส่งผลต่อการดำเนินงานและสภาพจิตใจของผู้ร่วมงาน ผู้นำที่มีความสามารถจะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความขยันขันแข็ง สามัคคี มุ่งมั่น เต็มใจมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน อย่างมีประสิทธิภาพ ตรงกันข้ามหากผู้นำขาดความสามารถ จะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเฉื่อยชา ท้อแท้ เกิดความขัดแย้ง ทำงานได้ไม่ตรงตามเป้าหมาย ตลอดทั้งขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดความล้มเหลว

และขาดประสิทธิภาพของได้ ดังนั้น ภาวะผู้นำที่ดี จึงต้องสามารถทำให้บุคลากรในองค์กรให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าว เรียกว่า ความเป็นผู้นำหรือภาวะผู้นำ

จากเหตุผลความสำคัญที่กล่าวไว้ในข้างต้น ผู้วิจัยซึ่งปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลลานตากฟ้า อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม มีความสนใจศึกษา ภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลลานตากฟ้า อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลสำคัญให้ผู้บริหารการศึกษานำผลไปใช้เป็นแนวทางปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในองค์การบริหารส่วนตำบลลานตากฟ้า ให้ได้มาตรฐานมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นอันจะส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลลานตากฟ้า อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม
2. เพื่อศึกษา ระดับประสิทธิภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบล ลานตากฟ้า อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม
3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลลานตากฟ้า อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

ข้อคำถาม

1. ภาวะผู้นำศูนย์พัฒนาเด็กเล็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลลานตากฟ้า อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐมอยู่ในระดับใด

2. ประสิทธิภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลลานตากฟ้า อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐมอยู่ในระดับใด

3. ภาวะผู้นำส่งผลต่อประสิทธิภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลลานตากฟ้า อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม หรือไม่ อย่างไร

สมมติฐานการวิจัย

1. ภาวะผู้นำศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลลานตากฟ้า อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม อยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลลานตากฟ้า อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐมอยู่ในระดับมาก
3. ภาวะผู้นำส่งผลต่อประสิทธิภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลลานตากฟ้า อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐมในเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญ

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้มุ่งที่ศึกษาภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลลานตากฟ้า อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

ขอบเขตด้านตัวแปร ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วยตัวแปรต้น และตัวแปรตาม มีรายละเอียดดังนี้

ตัวแปรต้น ได้แก่ ภาวะผู้นำศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลลานตากฟ้าอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ผู้ศึกษาได้นำแนวคิดของ เซอร์จิโอวานนี (Sergiovanni, 1982, อ้างถึง

ใน พักตร์สร สิริบุญยภัค, 2548: 60-61) ประกอบด้วย 1) ด้านความจำเป็นพื้นฐาน (prerequisites) 2) ด้านการมองการณ์ไกล (perspectives) 3) ด้านมีหลักการ (principle) 4) ด้านหลักในการทำงาน (platform) 5) ด้านหลักการปกครอง (politics) 6) ด้านความมุ่งประสงค์ (purposing) 7) ด้านการวางแผน (planning) 8) ด้านความยืนหยัด (persisting) 9) ด้านการบริหารคน (peopling) 10) ด้านความรักองค์กร (patriotism)

ตัวแปรตาม ได้แก่ ประสิทธิภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลลานตากฟ้า อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ผู้ศึกษาได้นำแนวคิดของมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สำนักประสานและพัฒนากิจการศึกษาท้องถิ่น, 2553:1 – 28) ประกอบด้วย 1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) ด้านบุคลากร 3) ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 4) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 5) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนและ 6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษา คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลลานตากฟ้าที่มีส่วนเกี่ยวข้องและร่วมพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลลานตากฟ้า อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม จำนวน 750 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลลานตากฟ้าที่มีส่วนเกี่ยวข้องและร่วมพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลลานตากฟ้า อำเภอนครชัยศรี จังหวัด

นครปฐม จำนวน 254 คน ได้มาโดยใช้ตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของเครซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970: 607 – 610 อ้างถึงใน ธีรภูมิ เอกะกุล. 2543:21) และใช้เทคนิคสโนวบอล (Snowball Technique) โดยเลือกคนเพื่อตอบแบบสอบถามและมีส่วนร่วมพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลลานตากฟ้า อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม โดยที่ตัวอย่างแรกจะเป็นผู้ให้คำแนะนำในการเลือกตัวอย่างถัดไป และมีการแนะนำต่อไปจนกระทั่งได้ขนาดตัวอย่างตามที่ผู้วิจัยต้องการ

ขอบเขตด้านพื้นที่ ตำบลลานตากฟ้า อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

ขอบเขตด้านระยะเวลา ปีการศึกษา 2561 เป็นต้นไป

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ทำให้ทราบระดับภาวะผู้นำศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลลานตากฟ้า อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม และทำให้ทราบระดับประสิทธิภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลลานตากฟ้า อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ตลอดจนทำให้ทราบภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลลานตากฟ้า อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

สรุปผลการศึกษา

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศหญิง มีอายุ 31-40 ปี มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชนและมีความเกี่ยวข้อง

กับสถานศึกษาโดยเป็นประชาชนในอำเภอลาดพร้าว

2. ภาวะผู้นำของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลลาดพร้าว อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ การมองการณ์ไกล ลำดับที่ 2 คือ หลักในการทำงาน ลำดับที่ 3 คือ มีหลักการ ลำดับที่ 4 คือ หลักการปกครอง ลำดับที่ 5 คือ การบริหารคน ลำดับที่ 6 คือ ความมุ่งประสงค์ ลำดับที่ 7 คือ การวางแผน ลำดับที่ 8 คือ ความจำเป็นพื้นฐาน ลำดับที่ 9 คือ ความยืดหยุ่น และลำดับสุดท้าย คือ ความรักองค์กร ตามลำดับ เมื่อจำแนกเป็นรายด้านสามารถสรุปผลการศึกษาดังนี้

2.1 ด้านความจำเป็นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ ผู้บริหารให้ข้อมูล ข่าวสารที่เชื่อถือได้ประกอบการตัดสินใจ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหาร ลำดับที่ 2 คือ ผู้บริหารมีทักษะการแก้ไขความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาและสามารถแก้ไขได้อย่างรวดเร็ว ลำดับที่ 3 คือ ผู้บริหารส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม เพื่อสร้างทีมงานให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานและลำดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารนำกระบวนการกลุ่มมาส่งเสริมการปฏิบัติงานเพื่อให้บุคลากรสามารถทำงานได้สำเร็จตามเป้าหมาย ตามลำดับ

2.2 ด้านการมองการณ์ไกล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์และความคิดสร้างสรรค์เพื่อ

พัฒนาสถานศึกษาอย่างเหมาะสม ลำดับที่ 2 คือ ผู้บริหารศึกษาหาความรู้ และติดตามกระแสการเคลื่อนไหวทางการศึกษาอยู่เสมอ ลำดับที่ 3 คือ ผู้บริหารสามารถรับรู้ เข้าใจ และคาดการณ์สิ่งที่เปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วและลำดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารสามารถกำหนดและวางแผนนโยบายของโรงเรียนได้ชัดเจนและเหมาะสมตามลำดับ

2.3 ด้านการมีหลักการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ ผู้บริหารวางมาตรฐานในการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน ลำดับที่ 2 คือ ผู้บริหารมีการเตรียมการวางแผนดำเนินการตามแผนและติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน ลำดับที่ 3 คือ ผู้บริหารมีการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานและรวบรวมข้อมูลเพื่อกำหนดแนวปฏิบัติในครั้งต่อไปและลำดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมโดยยึดนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด ตามลำดับ

2.4 ด้านหลักในการทำงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมายและจุดประสงค์ในการทำงานได้อย่างชัดเจน ลำดับที่ 2 คือ ผู้บริหารการปฏิบัติงานด้วยหลักการและเป็นที่ยอมรับของบุคคลโดยทั่วไป ลำดับที่ 3 คือ ผู้บริหารสามารถนำหลักในการปฏิบัติงานมาใช้ในการแก้ปัญหาต่างๆ ภายในสถานศึกษา และลำดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารสามารถนำหลักการมาวางเป็นกฎเกณฑ์และมาตรฐานการปฏิบัติงาน ตามลำดับ

2.5 ด้านปกครองหลักการปกครอง โดยภาพ

รวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ ผู้บริหารมีความสามารถในการปกครองเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมาย ลำดับที่ 2 คือ ผู้บริหารสามารถบริหารงานด้วยความยุติธรรมเสมอภาคโปร่งใสตรวจสอบได้ ลำดับที่ 3 คือ ผู้บริหารสร้างความร่วมมือให้บุคลากรทำงานด้วยความสมัครใจ และลำดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารใช้อำนาจอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพตามสถานการณ์และบุคคล ตามลำดับ

2.6 ด้านความมุ่งประสงค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ ผู้บริหารชี้แจงจุดประสงค์และแนวทางในการปฏิบัติงานได้อย่างชัดเจน ลำดับที่ 2 คือ ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในนโยบายและจุดประสงค์ของงาน ลำดับที่ 3 คือ ผู้บริหารยึดเป้าหมายของโรงเรียนเป็นหลักมิใช่ยึดเป้าหมายส่วนตัว และลำดับสุดท้าย คือ มีผู้บริหารการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายเดียวกัน ตามลำดับ

2.7 ด้านการวางแผนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ ผู้บริหารตั้งจุดประสงค์และเป้าหมายเพื่อหาช่องทางที่จะทำงานให้สำเร็จลำดับที่ 2 คือ ผู้บริหารศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาของสถานศึกษา ลำดับที่ 3 คือ ผู้บริหารติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามนโยบายและเป้าหมาย และลำดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารมีการจัดทำแผนการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาวางไว้อย่างชัดเจน ตามลำดับ

2.8 ด้านความยืดหยุ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับ

มาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ ผู้บริหารมีความเชื่อมั่นว่านโยบายหรือหลักการนั้นสามารถทำให้สำเร็จได้ลำดับที่ 2 คือ ผู้บริหารยึดมั่นในหลักการและนโยบายที่ถูกต้อง ลำดับที่ 3 คือ ผู้บริหารมีความเชื่อมั่นในตนเองและกล้าเผชิญกับปัญหาด้วยความมั่นใจ และลำดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารปฏิบัติตามหลักการและประพฤติดนเป็นตัวอย่างที่ดี ตามลำดับ

2.9 ด้านการบริหารคนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ ผู้บริหารมีการพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและประสบการณ์ ลำดับที่ 2 คือ ผู้บริหารมอบหมายงานตามความรู้ความสามารถและความเหมาะสม ลำดับที่ 3 คือ ผู้บริหารมีการจัดสวัสดิการ รางวัล และสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรเมื่อทำงานสำเร็จตามเป้าหมาย และลำดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารสร้างบรรยากาศของความร่วมมือในคณะครูและผู้ร่วมงานอื่นๆ อย่างมีความสุข ตามลำดับ

2.10 ด้านความรักองค์กร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ ผู้บริหารประสานความคิดและความร่วมมือของครูและผู้ร่วมงานอื่น ๆ ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ลำดับที่ 2 คือ ผู้บริหารสามารถสร้างศรัทธาให้ครูและผู้ร่วมงานอื่น ๆ ทำงานด้วยความเต็มใจและเสียสละ ลำดับที่ 3 คือ ผู้บริหารจัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้บุคลากรเกิดความภาคภูมิใจในสถานศึกษาอยู่เสมอ และลำดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารแสดงออกซึ่งความรัก และศรัทธาในสถาน

ศึกษาอย่างเด่นชัด ตามลำดับ

3. ประสิทธิภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลลานตากฟ้า อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก(ลำดับที่ 2 คือ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ลำดับที่ 3 คือ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ลำดับที่ 4 คือ ด้านบุคลากร ลำดับที่ 5 คือ ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และลำดับสุดท้าย คือ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถสรุปผลการศึกษาดังนี้

3.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ลำดับที่ 2 คือ ผู้บริหารมีนโยบาย และแผนในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างชัดเจน ลำดับที่ 3 คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีงบประมาณเพียงพอในการสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ลำดับที่ 4 คือ ผู้บริหารมีภาวะผู้นำที่สามารถจูงใจให้คนทำงานได้และลำดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารมีความสามารถประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุน ตามลำดับ

3.2 ด้านบุคลากรโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก มีทักษะการดูแลเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง ลำดับที่ 2 คือ ครูผู้ดูแลเด็ก

และผู้ช่วยครูดูแลเด็ก มีความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ลำดับที่ 3 คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริม และสนับสนุนให้ ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กได้รับการศึกษาที่สูงขึ้นเพื่อพัฒนาตนเอง ลำดับที่ 4 คือ ครูผู้ดูแลเด็ก หรือผู้ช่วยครูดูแลเด็ก มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครองนักเรียนและลำดับสุดท้าย คือ ผู้ประกอบอาหารในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโภชนาการอาหารเป็นอย่างดี และปฏิบัติตามหลักโภชนาการ ตามลำดับ

3.3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีพื้นที่ใช้สอยเพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ลำดับที่ 2 คือ อาคารเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีแสงสว่างเพียงพอ และอากาศถ่ายเทได้สะดวก ลำดับที่ 3 คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการฝึกซ้อม / ฝึกอบรบการป้องกันอุบัติเหตุในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ลำดับที่ 4 คือ อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตั้งอยู่ในพื้นที่เหมาะสมปลอดภัยจากมลพิษ และลำดับสุดท้าย คือ ห้องสุขาสะดวกสบายและมีความเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ตามลำดับ

3.4 ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก มีการจัดประสบการณ์ตามมาตรฐานการดำเนินงานด้านวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ลำดับที่ 2 คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการเตรียมการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตร และ

ท้องถิ่น ลำดับที่ 3 คือ ผู้ปกครอง,ชุมชนมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอน ของครูผู้ดูแลเด็ก หรือผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ลำดับที่ 4 คือ ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก มีการจัดกิจกรรมครอบคลุมกิจกรรมในการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้ง 4 ด้าน คือ 1) ด้านร่างกาย 2) ด้านสติปัญญา 3) ด้านอารมณ์ และ 4) ด้านสังคม และลำดับสุดท้าย คือ การจัดประสบการณ์ให้เด็กได้ใช้สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายตามลำดับ

3.5 ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเปิดโอกาสให้ชุมชน, ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ลำดับที่ 2 คือ ชุมชน, ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ลำดับที่ 3 คือ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นอย่างดี ลำดับที่ 4 คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้คำปรึกษาผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กนักเรียนที่บ้านและลำดับสุดท้ายคือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการประเมินผลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพ ตามลำดับ

3.6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ ชุมชน,ผู้ปกครองมีความเข้าใจเกี่ยวกับการส่งเสริมเครือข่ายพัฒนาเด็กปฐมวัย ลำดับที่ 2 คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประสานความร่วมมือกับชุมชน,ผู้ปกครองในการ

จัดการสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพ ลำดับที่ 3 คือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประสานงานระหว่างเครือข่ายของตนเองกับเครือข่ายอื่น ลำดับที่ 4 คือ ครูผู้ดูแลเด็กและผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กมีความเข้าใจเกี่ยวกับการส่งเสริมเครือข่ายพัฒนาเด็กปฐมวัย และลำดับสุดท้าย คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานสู่สาธารณะ ตามลำดับ

4. การวิเคราะห์การส่งผลของภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลลานตากฟ้า อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐมใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำส่งผลต่อประสิทธิภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลลานตากฟ้า อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม พบว่า หลักการปกครอง (X5) และ ความยั่งยืน (X8) สามารถทำนายประสิทธิภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลลานตากฟ้า อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐมในภาพรวมได้ร้อยละ 8.30ค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนายปรับแล้ว(Adjusted R²) เท่ากับ 0.045 มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard Error) 0.700 ในลักษณะนี้แสดงว่า หลักการปกครอง (X₅)และ ความยั่งยืน (X₈) ส่งผลต่อประสิทธิภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลลานตากฟ้า อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐมโดยภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งสามารถเขียนสมการถดถอยได้ดังนี้

$$Y_{\text{tot}} = 3.560 + 0.391 (X_5) + 0.426 (X_8)$$

อภิปรายผล

ภาวะผู้นำของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลลานตากฟ้า อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ การมองการณ์ไกล ลำดับที่ 2 คือ หลักในการทำงาน ลำดับที่ 3 คือ มีหลักการ ลำดับที่ 4 คือ หลักการปกครอง ลำดับที่ 5 คือ การบริหารคน ลำดับที่ 6 คือ ความมุ่งประสงค์ ลำดับที่ 7 คือ การวางแผน ลำดับที่ 8 คือ ความจำเป็นพื้นฐาน ลำดับที่ 9 คือ ความยืดหยุ่น และลำดับสุดท้าย คือ ความรักองค์กร ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ปิยนารถ บุญมีพิพิธ (2554: 16) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำของผู้บริหารไว้ว่า เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารพยายามให้บุคลากรปฏิบัติงาน โดยอาศัย 10 P ของเซอร์จิโอวานนี คือ 1. ความจำเป็นพื้นฐาน 2. การมองการณ์ไกล 3. มีหลักการ 4. หลักในการทำงาน 5. หลักการปกครอง 6. ความมุ่งประสงค์ 7. การวางแผน 8. ความยืดหยุ่น 9. ด้านการบริหารคน 10. ความรักองค์กรเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลการศึกษาได้ดังนี้

1. ด้านความจำเป็นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เพ็ญศรี เปลี่ยนขำ (2549 : 294) ได้ให้ความหมายของความจำเป็นพื้นฐาน หมายถึง ความต้องการพื้นฐานหรือความต้องการขั้นต่ำสุดที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์แต่ละคนในสังคม ประกอบกับอาจเนื่องจาก ผู้บริหารให้ข้อมูล ข่าวสารที่เชื่อถือได้ประกอบการตัดสินใจ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหาร อีกทั้งมีทักษะการแก้ไขความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาและสามารถแก้ไขได้อย่าง

รวดเร็ว มีการส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่มเพื่อสร้างทีมงานให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานและมีการนำกระบวนการกลุ่มมาส่งเสริมการปฏิบัติงาน เพื่อให้บุคลากรสามารถทำงานได้สำเร็จตามเป้าหมาย จึงส่งผลให้ด้านความจำเป็นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ด้านการมองการณ์ไกล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์และความคิดสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาอย่างเหมาะสม มีการหาความรู้ และติดตามกระแสการเคลื่อนไหวทางการศึกษาอยู่เสมอ รวมถึงผู้บริหารสามารถรับรู้ เข้าใจ และคาดการณ์สิ่งที่เปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว และมีความสามารถกำหนดและวางแผนนโยบายของโรงเรียนได้ชัดเจนและเหมาะสมจึงส่งผลให้ด้านการมองการณ์ไกล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สนอง สุภาสัย (2552 : 9) การมองการณ์ไกล (Perspective) ได้แก่ ทักษะที่จำเป็นของผู้บริหารที่จะวิเคราะห์ความแตกต่าง หรือความสัมพันธ์ต่าง ๆ และมองอะไรอย่างกว้าง ๆ จึงส่งผลให้ด้านการมองการณ์ไกล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ด้านการมีหลักการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารวางมาตรฐานในการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน มีการเตรียมการวางแผนดำเนินการตามแผนและติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยผู้บริหารมีการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานและรวบรวมข้อมูลเพื่อกำหนดแนวปฏิบัติในครั้งต่อไปและผู้บริหารกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมโดยยึดนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด จึงส่งผลให้ด้านการมีหลักการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

4. ด้านหลักในการทำงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมาย และจุดประสงค์ในการทำงานได้อย่างชัดเจนมีการปฏิบัติงานด้วยหลักการและเป็นที่ยอมรับของบุคคลโดยทั่วไป และสามารถนำหลักในการปฏิบัติงานมาใช้ในการแก้ปัญหาต่างๆ ภายในสถานศึกษา ด้วยการนำหลักการมาวางเป็นกฎเกณฑ์และมาตรฐานการปฏิบัติงาน จึงส่งผลให้ด้านหลักในการทำงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

5. ด้านปกครองหลักการปกครองโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ผู้บริหารมีความสามารถในการปกครองเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมาย สามารถบริหารงานด้วยความยุติธรรมเสมอภาคโปร่งใสตรวจสอบได้ มีการสร้างความร่วมมือให้บุคลากรทำงานด้วยความสมัครใจ และผู้บริหารใช้อำนาจอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพตามสถานการณ์และบุคคล จึงส่งผลให้ด้านปกครองหลักการปกครอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

6. ด้านความมุ่งมั่นประสงค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ผู้บริหารชี้แจงจุดประสงค์และแนวทางในการปฏิบัติงานได้อย่างชัดเจน มีความรู้ความเข้าใจในนโยบายและจุดประสงค์ของงาน นอกจากนี้ผู้บริหารยึดเป้าหมายของโรงเรียนเป็นหลักมิใช่ยึดเป้าหมายส่วนตัว และผู้บริหารการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายเดียวกัน จึงส่งผลให้ด้านความมุ่งมั่นประสงค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

7. ด้านการวางแผนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ผู้บริหารตั้งจุดประสงค์ และเป้าหมายเพื่อหาช่องทางที่จะทำงานให้สำเร็จโดย

ผู้บริหารมีการศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาของสถานศึกษา และมีการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามนโยบายและเป้าหมายรวมทั้งมีการจัดทำแผนการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา วางไว้อย่างชัดเจน จึงส่งผลให้ด้านการวางแผนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

8. ด้านความยืดหยุ่นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารมีความเชื่อมั่นว่านโยบายหรือหลักการนั้นสามารถทำให้สำเร็จได้และยึดมั่นในหลักการและนโยบายที่ถูกต้อง รวมทั้งผู้บริหารมีความเชื่อมั่นในตนเองและกล้าเผชิญกับปัญหาด้วยความมั่นใจ และ ผู้บริหารปฏิบัติตามหลักการและประพฤติดนเป็นตัวอย่างที่ดี จึงส่งผลให้ด้านความยืดหยุ่นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

9. ด้านการบริหารคนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ผู้บริหารมีการพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ และมีการมอบหมายงานตามความรู้ความสามารถและความเหมาะสม รวมทั้งมีการจัดสวัสดิการรางวัล และสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรเมื่อทำงานสำเร็จตามเป้าหมาย และ ผู้บริหารสร้างบรรยากาศของความร่วมมือในคณะครูและผู้ร่วมงานอื่นๆ อย่างมีความสุข จึงส่งผลให้ด้านการบริหารคนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

10. ด้านความรักองค์กร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารประสานความคิดและความร่วมมือของครูและผู้ร่วมงานอื่น ๆ ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยสามารถสร้างศรัทธาให้ครูและผู้ร่วมงานอื่น ๆ ทำงานด้วยความเต็มใจและเสียสละ นอกจากนี้ผู้บริหารยังมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้บุคลากรเกิดความภาค

ภูมิใจในสถานศึกษาอยู่เสมอ และ ผู้บริหารแสดงออกซึ่งความรักและศรัทธาในสถานศึกษาอย่างเด่นชัด จึงส่งผลให้ด้านความรักองค์กร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

จากผลการวิจัยข้างต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสม มารศรี และจิตรดา ชิวดอน (2557) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษา พบว่า ผลการศึกษาพบว่าประสิทธิผลของการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดหาน้อยดังนี้ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร รองลงมาคือ ด้านบุคลากรด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก และด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ประสิทธิภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลลานตากฟ้า อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมใจ พรหมทองบุญ (2558) ศึกษาเรื่องประสิทธิผลของการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ ด้านการบริหารจัดการ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก(ลำดับที่ 2 คือ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ลำดับที่ 3 คือ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ลำดับที่ 4 คือ ด้านบุคลากร ลำดับที่ 5 คือ ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และลำดับสุดท้าย คือ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยมีนโยบาย และแผนในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างชัดเจน รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีงบประมาณเพียงพอในการสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบกับผู้บริหารมีภาวะผู้นำที่สามารถจูงใจให้คนทำงานได้ และมีความสามารถประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุน จึงส่งผลให้ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ด้านบุคลากรโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก มีทักษะการดูแลเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง และมีความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริม และสนับสนุนให้ ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กได้รับการศึกษาที่สูงขึ้นเพื่อพัฒนาตนเอง ประกอบกับครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กมีความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครองนักเรียน จึงส่งผลให้ด้านบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความ

ปลอดภัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องมาจาก อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีพื้นที่ใช้สอยเพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และอาคารเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีแสงสว่างเพียงพอและอากาศถ่ายเทได้สะดวก รวมทั้งมีการฝึกซ้อม / ฝึกอบรมการป้องกันอุบัติเหตุในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตั้งอยู่ในพื้นที่เหมาะสมปลอดภัยจากมลพิษ และ ห้องส้วมสะดวกสบาย และมีความเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย จึงส่งผลให้ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

4. ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตรโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเนื่องจาก ครูผู้ดูแลเด็กและผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก มีการจัดประสบการณ์ตามมาตรฐานการดำเนินงานด้านวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการเตรียมการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตร และท้องถิ่น โดยผู้ปกครอง,ชุมชนมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอน ของครูผู้ดูแลเด็ก หรือผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก โดยมีการจัดกิจกรรมครอบคลุมกิจกรรมในการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ และด้านสังคม และมีการจัดประสบการณ์ให้เด็กได้ใช้สื่อการเรียนและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย จึงส่งผลให้ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตรโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

5. ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเปิดโอกาสให้ชุมชน, ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน

และผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นอย่างดี โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้คำปรึกษาผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กนักเรียนที่บ้านและ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการประเมินผลการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพ จึงส่งผลให้ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากชุมชน, ผู้ปกครองมีความเข้าใจเกี่ยวกับการส่งเสริมเครือข่ายพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประสานความร่วมมือกับชุมชน,ผู้ปกครองในการจัดการสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพ และมีการประสานงานระหว่างเครือข่ายของตนเองกับเครือข่ายอื่น ประกอบกับครูผู้ดูแลเด็กและผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กมีความเข้าใจเกี่ยวกับการส่งเสริมเครือข่ายพัฒนาเด็กปฐมวัย และ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานสู่สาธารณะ จึงส่งผลให้ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

จากผลการวิจัยข้างต้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมใจ พรหมทองบุญ (2558) ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบประสิทธิผลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา

และประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือคณะกรรมการบริหาร และครูที่ปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2558 จำนวนทั้งหมด 162 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่ามีความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ .964 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) คณะกรรมการบริหาร และครู มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วนด้านบุคลากร ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านการบริหารจัดการ และด้านอาคารสถานที่ และความปลอดภัย ตามลำดับ 2) คณะกรรมการบริหาร และครู ที่มีตำแหน่งหน้าที่ในสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นในรายด้านส่งเสริมเครือข่าย

การพัฒนาเด็กปฐมวัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 สำหรับวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานไม่แตกต่างกัน

การวิเคราะห์การส่งผลของภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลลานตากฟ้า อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนเดียวสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำส่งผลต่อประสิทธิภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลลานตากฟ้า อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม คือ หลักการปกครองและ ความยั่งยืน ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารมีความสามารถในการปกครองเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายสามารถบริหารงานด้วยความยุติธรรมเสมอภาค โปร่งใสตรวจสอบได้ มีการสร้างความร่วมมือให้บุคลากรทำงานด้วยความสมัครใจ และ ผู้บริหารใช้อำนาจอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพตามสถานการณ์และบุคคลรวมทั้งผู้บริหารมีความเชื่อมั่นว่านโยบายหรือหลักการนั้นสามารถทำให้สำเร็จได้และยึดมั่นในหลักการและนโยบายที่ถูกต้อง รวมทั้งผู้บริหารมีความเชื่อมั่นในตนเอง และกล้าเผชิญกับปัญหาด้วยความมั่นใจ และผู้บริหารปฏิบัติตามหลักการและประพฤติตนเป็นตัวอย่างที่ดี

บรรณานุกรม

- ณัฐพันธ์ เจริญนันท์. (2545). *กลยุทธ์การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาองค์กร*. กรุงเทพมหานคร: เอ็กซ์เปอร์เน็ท. เดลินิวส์, หนังสือพิมพ์. สืบค้นเมื่อ 1 มีนาคม 2561. เข้าถึงได้จาก <https://www.dailynews.co.th/education>.
- ธีระวุฒิ เอกะกุล. (2543). *ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี
- ประสม มารศรี และจิตรดา ชิวดอน. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 1(1), 359-369.
- ประเสริฐ บุญมี. (2554). *ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอชุมพลบุรีจังหวัดสุรินทร์*. (การค้นคว้าอิสระ ปร.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์), บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์).
- ปิยะนถ บุษมีพิพิธ. (2554). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนโครงการพัฒนากิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- พัทตร์สร สิริบุญภาค. (2548). *คุณภาพภาวะผู้นำที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลจังหวัดนนทบุรี ระดับปริญญาโท*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- เพ็ญศรี เปลี่ยนขำ. (2549). *การสาธารณสุขมูลฐาน. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันราชภัฏเพชรบุรี*.
- ระวีวัฒน์ แก้วจงประสิทธิ์. (2562). *ภาวะผู้นำที่ส่งเสริมขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของ บุคลากรสำนักงานขนส่งจังหวัดนนทบุรี*. (สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, วิทยาลัยทองสุข).
- สนอง สุภาสัย. (2552). *การใช้ภาวะผู้นำที่มีคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียนที่ครูมีความพึงพอใจ แตกต่างกัน : กรณีศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- สมใจ พรหมทองบุญ. (2558). *ประสิทธิผลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา*. (สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่).
- สำนักประสานและพัฒนากิจการศึกษาท้องถิ่น. (2553). *มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. สืบค้นเมื่อ 1 มีนาคม 2561 เข้าถึงได้จาก http://www.dla.go.th/work/e_book/eb1/std210550/0/0.htm